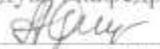

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економічної теорії та економічних досліджень

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 Алла РУДИЧ

«30» серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

Економічна теорія

освітньо-професійна програма Менеджмент підприємства
спеціальність 073 Менеджмент
галузь знань 07 Управління та адміністрування
освітній ступінь бакалавр
факультет обліку та фінансів

Полтава
2021- 2022 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна теорія» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Менеджмент підприємства 073 Менеджмент

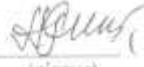
Мова викладання державна

Розробник: Песцова-Світалка О.С., к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної теорії та економічних досліджень
«30» серпня 2021 року

Розробник (Оксана ПЕСЦОВА-СВІТАЛКА)
(підпис)

Схвалено на засіданні кафедри економічної теорії та економічних досліджень протокол від «30» серпня 2021 року № 1

Затверджено завідувачем кафедри
«30» серпня 2021 року

 (Алла РУДИЧ)
(підпис)

Погоджено гарантом освітньої програми Менеджмент підприємства
«30» серпня 2021 року

 (Тетяна САЗОНОВА)
(підпис)

Схвалено головою НМР спеціальності «Менеджмент»

 (Тетяна САЗОНОВА)
(підпис)

© ПДАУ 2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання 073МЕН бд 2021
Загальна кількість годин	180
Кількість кредитів	6
Місце в індивідуальному навчальному плані студента (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
Рік навчання (курс)	2021/2022 (1)
Семестр	1
Лекції (годин)	32
Практичні (семінарські) (годин)	28
Самостійна робота (годин)	120
в т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота) (годин)	-
Вид семестрового контролю	екзамен

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік дисциплін, які передують її вивченню: цикл гуманітарних дисциплін.

3. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни «Економічна теорія»: набуття майбутніми фахівцями ґрунтовних економічних знань, формування у них логіки економічного мислення і економічної культури, навчання їх базовим методам пізнання економічних процесів, вмінню приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою практичною діяльністю

Основні завдання навчальної дисципліни «Економічна теорія»: набуття належних навичок раціональної економічної поведінки, виходячи з концептуальних основ ринкової економіки, особливостей функціонування сучасних ринків та утворення цін на послуги праці, капіталу, природних ресурсів відповідно до типу ринкової структури; набуття навичок аналізу агрегованих показників, визначення чинників і наслідків макроекономічного розвитку господарських систем, а також можливостей держави коригувати цей розвиток відповідно до цілей і пріоритетів економічної політики.

Компетентності спеціальності 073 Менеджмент:

загальні:

ЗК 2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 9. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

Методи навчання: МН 1 – словесні методи (лекція); МН 3 – практичні методи: робота з навчально-методичною літературою (конспектування, підготовка реферату, есе); МНСР 1 – методи самостійної роботи вдома (усні та письмові домашні завдання); МСМ 1 – методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуацій інтересу); МНК 1 – методи усного контролю (усне опитування); МНК 2 – методи письмового контролю (написання есе, контрольна робота); МНІ 4 – комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання).

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет і метод економічної теорії

Суспільство та його економічне життя. Предмет економічної теорії, її функції та місце в системі економічних наук. Економічні категорії. Економічні закони та їх об'єктивний характер. Економічні суперечності. Методологія економічної теорії. Позитивна та нормативна економічна теорія. Економічна теорія та економічна політика. Економічна поведінка. Економічне мислення. Філософія економічної теорії.

Зародження та розвиток економічних знань. Етапи історичного розвитку економічної теорії та основні економічні школи. Внесок українських вчених-економістів у розвиток світової економічної науки.

Тема 2. Економічні потреби та виробничі ресурси

Економічні потреби суспільства, їх сутність і класифікація. Безмежність потреб. Закон зростання потреб. Економічний інтерес, його сутність і функції. Інтереси і потреби: діалектика взаємозв'язку. Єдність і суперечності в системі інтересів. Економічні інтереси – рушійна сила соціально-економічного розвитку.

Зміст та види суспільного виробництва. Фактори виробництва. Розподіл праці. Спеціалізація праці. Кооперація праці. Поєднання факторів виробництва. Виробнича функція та її складові.

Виробництво та його результати. Продукт виробництва. Виробнича функція. Виробничі можливості в економічній системі та проблема вибору. Обмеженість ресурсів та безмежність потреб. Крива виробничих можливостей. Ефективність використання виробничих ресурсів.

Тема 3. Економічна система та місце власності в економіці

Економічна система: її сутність та структурні елементи. Продуктивні сили як матеріальна основа економічної системи. Економічні відносини та їх суб'єкти. Структура економічних відносин. Соціально-економічні відносини. Організаційно-економічні і техніко-економічні відносини.

Принципи класифікації економічних систем. Адміністративно-командна економіка як система, механізм її функціонування, переваги та недоліки. Адміністративно-командний стиль економічного мислення. Ринкова економіка як система. Основні риси ринкової економіки, її переваги та недоліки. Моделі ринкової економіки. Змішана економіка, її основні риси. Моделі змішаної економіки. Особливість економічної системи України на сучасному етапі.

Власність, її сутність, форми і місце в економічній системі. Роздержавлення та приватизація. Новітні тенденції у розвитку відносин власності.

Тема 4. Товарна форма виробництва. Товар і гроші

Натуральне господарство та його характеристика. Умови виникнення товарного господарства та його загальна характеристика. Види товарного виробництва. Проста і розвинена форми товарного виробництва.

Товар та його властивості. Закон вартості та його роль у розвитку товарного виробництва. Альтернативні теорії вартості. Ціна її сутність. Функції цін. Види цін. Теорії ціни. Основні фактори, що обумовлюють ціни на продукцію фірми.

Еволюція форм вартості та сутність грошей. Функції грошей. Альтернативні теорії грошей. Товарно-грошовий обіг: основні терміни та закони. Теорія грошей та грошового обігу. Еволюція грошей. Сучасна грошова система. Закони обігу грошей.

Тема 4. Ринок, його сутність і функції. Моделі ринку

Ринок, умови його виникнення та історичні етапи розвитку. Функції ринку. Види ринків та їх взаємозв'язок. Суб'єкти ринкової економіки. Ринкова інфраструктура, її елементи та роль у розвитку економіки. Ринкова інфраструктура та фінансові посередники. Основні напрямки становлення ринкової інфраструктури в Україні.

Сутність попиту. Закон попиту. Крива попиту. Цінові та нецінові детермінанти попиту. Закон пропозиції. Крива пропозиції. Цінові та нецінові детермінанти пропозиції. Ціна рівноваги. Еластичність попиту та пропозиції.

Тема 6. Конкуренція і монополія в ринковій системі

Конкуренція – основа ринкового механізму господарювання. Види конкуренції. Форми та методи конкуренції.

Причини виникнення та сутність монополій. Основні форми монополій. Монополістична конкуренція. Олігополія: характерні риси, види. Конкуренція в умовах регульованого ринкового господарства.

Антимонопольне законодавство. Особливості антимонопольної політики в Україні.

Тема 7. Економічні агенти ринкової економіки

Секторна модель кругопотоку. Домогосподарства як суб'єкт ринкових відносин. Двоїста роль домогосподарств в економіці. Доходи домогосподарства. Витрати домогосподарства. Інвестиційна поведінка домогосподарств.

Поняття підприємства (фірми, корпорації). Форми і види підприємств. Організаційно-правові форми підприємств в ринковій економіці. Види акціонерних товариств та особливості управління. Акціонерна власність в економічній системі. Внутрішнє та зовнішнє середовище підприємства. Проблеми розвитку підприємств в Україні.

Сутність та функції підприємництва. Підприємець – основна фігура економічного прогресу. Роль підприємництва в ринковій економіці. Основи маркетингу та менеджменту.

Тема 8. Витрати виробництва і прибуток

Сутність та економічне значення витрат виробництва. Теорії витрат виробництва. Суспільні витрати виробництва. Економічні і бухгалтерські витрати та їх структура. Валові, середні та граничні витрати. Витрати виробництва, вартість товару і його ціна. Альтернативні підходи.

Доход фірми. Валовий дохід, його сутність та структура. Прибуток фірми, його види. Концепції прибутку та їх витoki. Норма прибутку. Міжгалузєва конкуренція та формування середньої норми прибутку.

Тема 9. Капітал. Галузеві особливості функціонування капіталу

Капітал та його сутність. Види капіталу. Постійний та змінний капітал. Структура виробничого капіталу. Основний та оборотний капітал. Фізичне та моральне зношування капіталу. Амортизація.

Кругообіг капіталу. Оборот капіталу. Показники ефективного використання основного та оборотного капіталу. Нагромадження капіталу. Інвестування. Особливості нагромадження капіталу в світі та в Україні.

Капітал у сфері торгівлі. Товарні біржі. Торговельний прибуток. Фондова біржа.

Рентні відносини та форми земельної ренти. Земельна рента та орендна плата. Ціна землі. Ринок земельних ресурсів в Україні.

Тема 10. Закономірності функціонування національної економіки

Основні поняття макроекономіки та їх взаємозв'язок. Сутність і види економічного відтворення. Просте та розширене відтворення. Сукупний суспільний продукт. Валовий внутрішній продукт, його сутність і відтворювальна структура. Чистий внутрішній продукт і національний дохід. Національне багатство.

Розподільні відносини та їх місце у відтворювальному процесі. Сутність розподілу національного доходу. Об'єктивні основи формування доходів населення. Диференціація доходів населення. Крива Лоренца. Тіньовий сектор в економічному відтворенні. Масштаби і особливості тіньового сектора в Україні.

Тема 11. Економічний розвиток

Відтворення та економічне зростання. Мета та фактори економічного зростання. Типи економічного зростання. Чинники економічного зростання.

Циклічні коливання економічного зростання. Теорії циклів: дискусійні проблеми. Середні та малі цикли. Довгі хвилі в економіці. Економічні кризи та їх причини. Особливості розвитку економіки в Україні.

Тема 12. Зайнятість, безробіття та інфляція

Зайнятість: сутність і форми. Теорії зайнятості. Неповна зайнятість та рівень безробіття. Види і форми безробіття. Державне регулювання зайнятості та його методи. Проблеми зайнятості та відтворення робочої сили в Україні. Заробітна плата, її форми та функції. Теорії заробітної плати. Номінальна та реальна заробітна плата. Мінімальна заробітна плата та її критерії. Людській капітал.

Інфляція: сутність, причини, основні види. Соціально-економічні наслідки інфляції. Антиінфляційна політика. Інфляція і зайнятість населення.

Тема 13. Держава як основний регулятор національної економіки

Необхідність державного регулювання: можливості та межі. Еволюція поглядів на економічну роль держави в ринковій економіці. Цілі та інструменти державного регулювання. Економічні функції уряду. Основні напрямки державного регулювання.

Соціальна політика держави. Проблеми багатих і бідних. Межа бідності: абсолютна і відносна. Проблеми бідних і багатих в Україні. Необхідність перерозподілу національного доходу і доходів населення. Система соціального захисту.

Інноваційна політика держави. Особливості сучасної економічної політики в Україні.

Тема 14. Фінансово-кредитна система

Фінансова система. Сутність фінансів. Державні фінанси. Державний бюджет. Бюджетний дефіцит та способи його мінімізації. Проблеми збалансованої політики. Державний борг. Фіскальна політика. Податкова система України. Крива Лаффера. Фіскальні методи регулювання виробництва.

Позичковий капітал і відсоток. Сутність кредиту та його форми. Банки, їх роль та функції. Центральні і комерційні банки. Фінансово-кредитні організації. Механізм грошово-кредитного регулювання. Основні інструменти монетарної політики. Вплив грошово-кредитної політики на рівень суспільного виробництва.

Тема 15. Сутність і структура світового господарства

Світове господарство: його сутність та структура. Міжнародний поділ праці і спеціалізація. Інтернаціоналізація господарських відносин і продуктивних сил. Транснаціональні корпорації та їх роль. Міжнародна економічна інтеграція. Головні інтеграційні угруповання світу. Європейське економічне співтовариство і його місце у світовій економіці. Інтеграція України у світову економіку.

Міжнародна торгівля та її економічні основи. Міжнародні товарні ринки. Протекціонізм і вільна торгівля. Сутність і форми міжнародного руху капіталів, його масштаби, динаміка та географія. Прямі та портфельні інвестиції. Міжнародні кредити.

Міжнародні валютно-фінансові відносини. Міжнародна валютна система, валютні ринки і валютний курс. Конвертованість валюти. Платіжний баланс та його регулювання. Міжнародна міграція робочої сили. Інші форми міжнародних економічних відносин.

Державне регулювання світогосподарських зв'язків.

Тема 16. Економічні аспекти глобальних проблем

Причини виникнення та сутність глобальних проблем. Економічне зростання та глобальні проблеми. Основні глобальні проблеми сучасності. Класифікація глобальних проблем. Роззброєння та його роль у вирішенні глобальних проблем. Екологічна криза та форми її прояву. Паливно-енергетична та сировинна проблеми. Проблеми економічної відсталості окремих країн.

Міжнародне співробітництво у розв'язанні глобальних проблем та розвитку світового господарства.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назва тем	Кількість годин			
	усього	денна форма		
		л	п	с.р.
Тема 1. Предмет і метод економічної теорії	11	2	2	7
Тема 2. Економічні потреби та виробничі ресурси	11	2	2	7
Тема 3. Економічна система та місце власності в економіці	11	2	2	7
Тема 4. Товарна форма виробництва. Товар і гроші	12	2	2	8
Тема 5. Ринок, його сутність і функції. Моделі ринку	12	2	2	8
Тема 6. Конкуренція і монополія в ринковій системі	11	2	2	7
Тема 7. Економічні агенти ринкової економіки	11	2	2	7
Тема 8. Витрати виробництва і прибуток	11	2	2	7
Тема 9. Капітал. Галузеві особливості функціонування капіталу	12	2	2	8
Тема 10. Закономірності функціонування національної економіки	11	2	2	7
Тема 11. Економічний розвиток	11	2	2	7
Тема 12. Зайнятість, безробіття та інфляція	12	2	2	8
Тема 13. Держава як основний регулятор національної економіки.	11	2	2	7
Тема 14. Фінансово-кредитна система	11	2	2	7
Тема 15. Сутність і структура світового господарства	11	2	-	9
Тема 16. Економічні аспекти глобальних проблем	11	2	-	9
Усього годин	180	32	28	120
Екзамен	27	-	-	-

6. Теми семінарських занять

Назва тем	Кількість годин
	денна форма
Тема 1. Предмет і метод економічної теорії	2
Тема 2. Економічні потреби та виробничі ресурси	2
Тема 3. Економічна система та місце власності в економіці	2
Тема 4. Товарна форма виробництва. Товар і гроші	2

Тема 5. Ринок, його сутність і функції. Моделі ринку	2
Тема 6. Конкуренція і монополія в ринковій системі	2
Тема 7. Економічні агенти ринкової економіки	2
Тема 8. Витрати виробництва і прибуток	2
Тема 9. Капітал. Галузеві особливості функціонування капіталу	2
Тема 10. Закономірності функціонування національної економіки	2
Тема 11. Економічний розвиток	2
Тема 12. Зайнятість, безробіття та інфляція	2
Тема 13. Держава як основний регулятор національної економіки.	2
Тема 14. Фінансово-кредитна система	2
Разом	28

7. Темы самостійної роботи

Назва тем	Кількість годин
	денна форма
Тема 1. Предмет і метод економічної теорії	7
Тема 2. Економічні потреби та виробничі ресурси	7
Тема 3. Економічна система та місце власності в економіці	7
Тема 4. Товарна форма виробництва. Товар і гроші	8
Тема 5. Ринок, його сутність і функції. Моделі ринку	8
Тема 6. Конкуренція і монополія в ринковій системі	7
Тема 7. Економічні агенти ринкової економіки	7
Тема 8. Витрати виробництва і прибуток	7
Тема 9. Капітал. Галузеві особливості функціонування капіталу	8
Тема 10. Закономірності функціонування національної економіки	7
Тема 11. Економічний розвиток	7
Тема 12. Зайнятість, безробіття та інфляція	8
Тема 13. Держава як основний регулятор національної економіки.	7
Тема 14. Фінансово-кредитна система	7
Тема 15. Сутність і структура світового господарства	9
Тема 16. Економічні аспекти глобальних проблем	9
Разом	120

8. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати	Форми контролю
ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.	Ведення конспекту Опитування Виконання завдань самостійної роботи (реферати, есе) Контрольна робота Екзамен
ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень.	
ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.	
ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.	
ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.	

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти (073МЕН бд 2021)

Програмні результати навчання	Програмні результати навчання					Разом
	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 11	ПРН16	ПРН 17	
Тема 1. Предмет і метод економічної теорії			+			1
Тема 2. Економічні потреби та виробничі ресурси			+			1
Тема 3. Економічна система та місце власності в економіці		+				1
Тема 4. Товарна форма виробництва. Товар і гроші			+			1
Тема 5. Ринок, його сутність і функції. Моделі ринку	+	+				2
Тема 6. Конкуренція і монополія в ринковій системі	+	+				2
Тема 7. Економічні агенти ринкової економіки	+	+			+	3
Тема 8. Витрати виробництва і прибуток		+			+	2
Тема 9. Капітал. Галузеві особливості функціонування капіталу			+			1
Тема 10. Закономірності функціонування національної економіки			+			1
Тема 11. Економічний розвиток				+	+	2
Тема12. Зайнятість, безробіття та інфляція				+	+	2
Тема 13. Держава як основний регулятор національної економіки.	+					1
Тема 14. Фінансово-кредитна система				+	+	2
Тема 15. Сутність і структура світового господарства				+		1
Тема 16. Економічні аспекти глобальних проблем	+			+		2
Разом	5	5	5	5	5	25
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	20	20	20	20	20	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	12	12	12	12	12	60

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни	Максимальна кількість балів	Мінімальний порогов рівень оцінок, балів
ПРН 3	20	20	12
ПРН 4	20	20	12
ПРН 11	20	20	12
ПРН 16	20	20	12
ПРН 17	20	20	12

Разом	100	100	60
-------	-----	-----	----

Одним із обов'язкових елементів навчального процесу є систематичний поточний контроль засвоєння знань та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

9. Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю										Разом	
	ведення конспекту		опитування		виконання завдань самостійної роботи (реферати)		контрольні роботи		екзамен			
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПРН 3	2	3	3	6	1	2	4	5	2	4	12	20
ПРН 4	2	3	3	6	2	2	3	5	2	4	12	20
ПРН 11	2	3	3	6	1	2	3	5	3	4	12	20
ПРН 16	2	4	3	5	1	1	3	6	3	4	12	20
ПРН 17	2	3	4	5	1	2	3	6	2	4	12	20
Разом	10	16	16	28	6	9	16	27	12	20	60	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти 073МЕН_бд_2021 під час ведення конспекту

Бали	Критерії оцінювання
1	повний, змістовний конспект свідчить про вміння демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства; навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень; навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації; навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним; виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.
0	конспект відсутній, що не дає можливість оцінити вміння демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства; навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень; навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації; навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним; виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти 073МЕН_бд_2021 під час опитування

Бали	Критерії оцінювання
2	повна, змістова відповідь свідчить про вміння демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства; навички

	виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень; навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації; навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним; виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.
1	змістовна відповідь свідчить про вміння демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства; навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень; навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації; навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним; виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера з великою кількістю неточностей
0	відповідь відсутня, що не дає можливість оцінити вміння демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства; навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень; навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації; навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним; виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

**Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти
073МЕН_бд_2021 під час виконання самостійної роботи (реферат)**

Бали	Критерії оцінювання
3	відмінне виконання відмінне виконання свідчить про демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства; навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень; навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації; навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним; виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.
2	правильна виконання свідчить про вміння демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства; навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень; навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації; навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним; виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера з незначною кількістю помилок.
1	в цілому виконання правильне свідчить про вміння демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства; навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень; навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації; навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним; виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера з значною кількістю помилок
0	завдання не виконано, що не дає можливість оцінити вміння демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства; навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень; навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації; навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним; виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти під час виконання контрольної роботи (0,2 бали за кожне тестове питання)

Бали	Критерії оцінювання
9	у випадку 45 – 43 правильних відповідей на тестові питання
8	у випадку 42 – 38 правильних відповідей на тестові питання
7	у випадку 37 – 33 правильних відповідей на тестові питання
6	у випадку 32 – 28 правильних відповідей на тестові питання
5	у випадку 27 – 23 правильних відповідей на тестові питання
4	у випадку 22 – 18 правильних відповідей на тестові питання
3	у випадку 17 – 13 правильних відповідей на тестові питання
2	у випадку 12 – 8 правильних відповідей на тестові питання
1	у випадку 7 – 3 правильних відповідей на тестові питання
0	у випадку 2 – 0 правильних відповідей на тестові питання

Формою семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Економічна теорія» є екзамен.

**Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти
073МЕН_бд_2021 на екзамені**

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
для 1-го і 2-го теоретичного питання	0	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	1	теоретичне питання розкрито частково, що свідчить про те, що деякі компетентності не сформовані та частково отримані програмні результатів навчання у здобувача вищої освіти, якість виконання деяких завдань близька до мінімального, відповідь (в усній або письмовій формі) фрагментарна, непослідовна
	2	теоретичне питання розкрито не повністю, що свідчить про те, що компетентності в основному сформовані та частково отримані програмні результатів навчання у здобувача вищої освіти, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками
	3	теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування необхідних компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти, робота має дві-три незначні помилки робота має декілька незначних помилок або одну-дві значні помилки
	4	теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування необхідних компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти, робота має дві-три незначні помилки
	5	теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
для 1-ї ситуації	0	відсутність відповіді на практичну ситуацію, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти

2	відповідь на практичну ситуацію часткова, менше мінімального рівня, компетентності майже не сформовані та не отримані програмні результати навчання у здобувача вищої освіти
4	практична ситуація виконана частково, висновки відсутні, що свідчить про те, що деякі компетентності не сформовані та деякі програмні результати навчання у здобувача вищої освіти отримані, якість виконання деяких завдань мінімальна, відповідь непослідовсугтеві помилки в розрахунках і допущені неточності у формулюванні висновків
6	практичне завдання виконано не повністю, висновки часткові, що свідчить що компетентності в основному сформовані та частково отримані програмні результати навчання у здобувача вищої освіти, робота з чотирма значними помилками
8	відповідь на практичну ситуацію правильна, оформлені повні висновки, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти, робота має декілька незначних помилок або одну-дві значні помилки
10	відповідь на практичну ситуацію правильна і повна, оформлені повні висновки, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти в повному обсязі

10. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом по темі
	ведення конспекту	опитування на	написання завдань самостійної роботи (реферати)	контрольна робота	
А	1	2	3	4	5
Тема 1. Предмет і метод економічної теорії	1	2	3	9	3
Тема 2. Економічні потреби та виробничі ресурси	1	2			3
Тема 3. Економічна система та місце власності в економіці	1	2			3
Тема 4. Товарна форма виробництва. Товар і гроші	1	2			15
Тема 5. Ринок, його сутність і функції. Моделі ринку	1	2	3	9	3
Тема 6. Конкуренція і монополія в ринковій системі	1	2			3
Тема 7. Економічні агенти ринкової економіки	1	2			3
Тема 8. Витрати виробництва і прибуток	1	2			3
Тема 9. Капітал. Галузеві особливості функціонування капіталу	1	2	3	9	15
Тема 10. Закономірності функціонування національної економіки	1	2	3	3	3
Тема 11. Економічний розвиток	1	2			3

Тема 12. Зайнятість, безробіття та інфляція	1	2			3
Тема 13. Держава як основний регулятор національної економіки.	1	2			3
Тема 14. Фінансово-кредитна система	1	2			3
Тема 15. Сутність і структура світового господарства	1	-			1
Тема 16. Економічні аспекти глобальних проблем	1	-	3	9	13
Всього	16	28	9	27	80
Екзамен	X	X	X	X	20
Разом	X	X	X	X	100

11. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник у 2 кн. / С.М. Панчишин, П.І. Островерх, І.В. Грабинська та ін.; за ред. С.М. Павнчишина і П.І. Островерха. 4-те вид., виправл. та доп. Л.: Апріорі, 2020. 648 с.
2. Бріль М.С., Кліменко О.М., Лісна І.Ф. Політична економія : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 280 с.
3. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. 232 с.
4. Економічна теорія : підручник / В.Д. Лагутін, Ю.М. Уманців, Т.А. Щербакова та ін.; за заг. ред. В.Д. Лагутіна. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 608 с.
5. Економічна теорія / Мацелюх Н. П., Касьяненко Л. М., Максименко І. А. та ін. Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. 478 с. URL : http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/doc/4227/1/4064_IR.pdf
6. Шупик І.І., Песцова-Світалка О.С. Макроекономіка: навчально-методичний комплекс: навч. Посібник. 2-ге вид., оновл. Полтава: РВВ ПДАА, 2015. 316 с.

Допоміжні

7. Економічна теорія: Практикум для студентів неекономічних спеціальностей: Навч. посіб. / В.Д. Базилевич, Н.І. Гражевська, В.І. Трохименко. К.: ВПЦ “Київський університет”, 2016. 160 с.
8. Економічна теорія: Політекономія: підручник / за ред. В. Д. Базилевича. К.: Знання, 2007. 719 с. URL : https://vpu7.com.ua/documents/e-library/economy/ekonomichna_teorii_bazylevych.pdf
9. Основи економічної теорії: політекономічний аспект: Підручник. за ред. Г. Н. Клименко. К.: «Знання – Прес», 2004. 615 с.
10. Семененко В. М., Коваленко Д. І., Бугас В. В., Семененко О. В. Економічна теорія. Політекономія. Навчальний посіб. / за ред. В. М. Семененко, Д. І. Коваленко. К.: Центр учбової літератури, 2010. 360 с.
11. Чухно А.А., Юхименко П.І. Сучасні економічні теорії: підручник. К.: Знання, 2007. 878 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

12. Веб-сторінка Верховної Ради України. URL : <http://www.rada.gov.ua>
13. Веб-сторінка Міністерства економіки України URL : <http://www.me.gov.ua>
14. Веб-сторінка Кабінету Міністрів України URL : <http://www.kmu.gov.ua>
15. Веб-сторінка Держкомстату України URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>
16. Веб-сторінка Міністерства зайнятості та соціальної політики URL : <http://www.mlsp.gov.ua>
17. Веб-сторінка Національного банку України URL : <http://www.bank.gov.ua>
18. Веб-сторінка Міністерства фінансів України URL : <http://www.minfin.gov.ua>
19. Веб-сторінка Світового банку URL : <http://www.worldbank.org>
20. Веб-сторінка Міжнародного валютного фонду URL : <http://www.imf.org>

21. Господарський кодекс України № 436-IV в редакції від 16.08.2020 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
22. Закон України «Про банки і банківську діяльність» № 2121-III в редакції від 03.07. 2020 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
23. Закон «Про антимонопольний комітет України» № 3659-XII, в редакції від 03.07. 2020 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text>
24. Закон України «Про природні монополії» № 1682-III в редакції від 03.07. 2020 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-14#Text>
25. Закон «Про захист економічної конкуренції» № 2210-III в редакції від 13.02. 2020 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>